

Гуторова О.О., канд. екон. наук, доцент
Максименко Ю.О. здобувач вищої освіти ступеня бакалавр*
Державний біотехнологічний університет, Україна

Роль та місце агропромислового комплексу у зміцненні продовольчої безпеки країни

Сучасний етап розвитку України характеризується глибокими змінами в різних сферах життя українського суспільства, зокрема, в агропромисловому комплексі та його центральній ланці – сільському господарстві, від успішного розвитку якого значною мірою залежить не лише нормальне функціонування національної економіки, а й продовольча безпека країни [1].

Продовольча безпека будь-якої країни, незалежно від її суспільно-політичного устрою, має першорядне значення в тому сенсі, що від неї залежить нормальний розвиток і функціонування соціально-економічного устрою. У випадку з сільськогосподарською продукцією питання має полягати не лише у збільшенні обсягів виробництва для задоволення потреб населення, а й у покращенні її якості та збалансованості з точки зору поживних речовин [2].

У зв'язку з цим роль агропромислового комплексу країни в цілому і кожного регіону окремо надзвичайно велика і відповідальна. Продовольча безпека – це не просто безпека, пов'язана з труднощами в задоволенні потреб населення в тих чи інших продуктах харчування, і промисловості в сировині сільськогосподарського походження. Продовольча безпека – це економічна, політична, екологічна, оборонна, соціальна, інтелектуальна, культурна, інвестиційна, а також інші форми, види і напрями безпеки всієї держави.

Саме тому, успішний розвиток і функціонування сільського господарства, всього агропромислового комплексу країни та інших галузей економіки в умовах ринкових відносин має актуальне значення.

У сучасних умовах ринкових відносин практично всі підприємства не тільки аграрного сектора економіки беруть участь у вирішенні проблеми продовольчої безпеки країни, незалежно від їх організаційно-правової форми власності. Чітке і відповідальне розуміння й сприйняття цієї проблеми має активізувати діяльність кожного жителя села, а городян – надати їм практичну допомогу. Це з одного боку. З іншого – уряд країни і керівництво регіонів зобов'язані бути зацікавлені в створенні найбільш сприятливих умов для нормального розвитку і функціонування підприємств аграрного сектора і суміжних галузей, потенціал яких повинен бути орієнтований на збільшення темпів і обсягів виробництва різної сільськогосподарської продукції з її високими якісними характеристиками і конкурентоспроможністю.

Комплексне вирішення економічних, організаційних і соціальних проблем вимагає серйозних перетворень, спрямованих на поліпшення фінансово-господарської діяльності аграрних підприємств, забезпечення зростання темпів виробництва різних продуктів харчування для населення і сировини для

* Науковий керівник – О.О. Гуторова, канд. екон. наук, доцент

промисловості [3].

Реформа в аграрному секторі економіки України, яка триває вже понад тридцять років, дає змогу зробити висновки та оцінити результати соціально-економічних перетворень, а також певною мірою спрогнозувати можливості довгострокового розвитку агропромислового комплексу країни та окремих регіонів. І це підтверджує тезу про те, що подальший розвиток та зміцнення економіки української держави багато в чому залежить від рівня функціонування та стану сільськогосподарського виробництва.

Однак нормальне функціонування агропромислового комплексу країни практично неможливе без державної фінансової підтримки, паритету цін на сільськогосподарську продукцію та промислову продукцію для аграрного сектора економіки. У зв'язку з цим формування реально і ефективно функціонуючого економічного механізму управління в агропромисловому комплексі, в тому числі сільськогосподарським виробництвом, в умовах розвитку ринкових відносин є неприродним без серйозного теоретичного опрацювання проблеми і глибокої науково-методичної її розробки.

Зусилля держави і всіх рівнів управлінської ієрархії повинні бути спрямовані на кількісне і якісне зростання сільськогосподарського виробництва, підвищення ефективності галузі, від успішного розвитку якої залежить зміцнення економіки і продовольча безпека країни. При визначенні ефективних форм, методів і стадій розвитку слід враховувати державне регулювання ринку з використанням ціноутворення, індикативного планування, фінансово-кредитного та податкового механізмів, а також бюджетування, страхування, лізингові можливості тощо. Ці та інші аспекти ринкового механізму управління в аграрному секторі економіки, враховуючи їх недостатній розвиток по відношенню до аграрних підприємств, а також з урахуванням регіональних, природних, кліматичних та економічних особливостей, набувають все більшого науково-практичного та народногосподарського значення.

Розвиток ринкових відносин обов'язково повинен базуватися на державній координації агропромислового виробництва. Тому державний вплив на функціонування аграрних підприємств має бути спрямований на нейтралізацію інфляційних процесів та цінового диспаритету, а також забезпечення здорової конкуренції, стимулювання підприємницької діяльності фізичних та юридичних осіб в аграрному секторі економіки, концентрацію зусиль на необхідності зміцнення продовольчої безпеки країни.

Список використаних джерел:

1. Гуторов А.О. Інклюзивний розвиток економіки і аграрної сфери (теорія, методика, аналіз). Харків: Вид-во «точка», 2019. 146 с.
2. Формування та управління системою продовольчої безпеки: монографія / Ю. А. Работін, Ю. Г. Неустроєв, Т. І. Ткачук та ін.; за заг. ред. Н. С. Згадової, Ю. Г. Неустроєва. Харків: Вид-во Іванченка І.С., 2021. 247 с.
3. Пилипенко К.А. Менеджмент аграрних підприємств в системі продовольчої безпеки України: механізми, інструменти, стратегії: монографія. Харків: Смугаста типографія, 2018. 325 с.